

PER UNES Aules Climatitzades

GRUP PROMOTOR:

Rubén Pacheco Diaz
Maria Teresa Juan-Mompó Rovira
Vicent Gumbau Ferrandis
Elisabet Garcia Martínez
Denisse Yamile Ayala Paniagua
Jordi Llombart Sanchis

Amb el suport de:

ASSOCIACIÓ DE DIRECTORS I
DIRECTORES DE
SECUNDÀRIA DEL PAÍS
VALENCIÀ

ADEP-PV

Associació de Direccions d'Escola Pública
del País Valencià

INICIATIVA LEGISLATIVA POPULAR

**PARA LA CLIMATIZACIÓN SOSTENIBLE Y EL CONFORT TÉRMICO DE LOS
CENTROS EDUCATIVOS PÚBLICOS DE LA COMUNITAT VALENCIANA**

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

Contexto social y justificación de la iniciativa

Esta Iniciativa Legislativa Popular nace de la preocupación compartida por familias, alumnado, personal docente y no docente ante las condiciones ambientales inadecuadas que se sufren en numerosos centros educativos públicos de la Comunidad Valenciana, especialmente durante episodios de calor extremo cada vez más frecuentes como consecuencia del cambio climático.

La comunidad educativa constata que estas condiciones afectan directamente a la salud, al bienestar, al derecho a la educación y a la calidad de la enseñanza, generando desigualdades entre centros y territorios. Ante esta realidad, la ciudadanía ejerce su derecho a la participación política directa para instar a las instituciones a adoptar medidas estructurales, planificadas y equitativas.

Fundamentos sociales, educativos y jurídicos

El agravamiento progresivo de los efectos del cambio climático constituye uno de los principales retos sociales, sanitarios y educativos del siglo XXI. En la Comunidad Valenciana, el aumento sostenido de las temperaturas y la mayor frecuencia de olas de calor durante los meses lectivos impactan de manera directa en el funcionamiento de los centros educativos y en el bienestar de la comunidad educativa.

Una parte significativa de los centros escolares fue construida sin criterios bioclimáticos ni adecuados sistemas de aislamiento térmico o ventilación eficiente. Esta situación convierte a muchos edificios educativos en espacios especialmente vulnerables ante episodios de calor o frío extremos, con consecuencias negativas sobre la salud, la seguridad, la capacidad de concentración y el rendimiento académico del alumnado, así como sobre las condiciones laborales del personal docente y no docente.

La normativa vigente en materia de prevención de riesgos laborales establece la obligación de garantizar unas condiciones adecuadas de confort térmico en los espacios de trabajo y de uso público. En particular, el Real Decreto 486/1997, de 14 de abril, dispone que la temperatura de los locales donde se realizan trabajos sedentarios debe estar comprendida entre 17 y 27 °C. Este mandato es plenamente aplicable a los centros educativos, que constituyen a la vez lugares de trabajo y espacios de permanencia prolongada para el alumnado. Este marco obliga a las administraciones educativas a garantizar espacios docentes seguros y saludables, evitando interrupciones y desigualdades territoriales, especialmente en un contexto de creciente frecuencia de olas de calor y fenómenos extremos.

Las Notas Técnicas de Prevención del Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo (INSST) establecen los criterios técnicos para evaluar y gestionar los factores ambientales en espacios cerrados. Estas hacen especial mención a que un entorno térmico inadecuado puede incrementar la fatiga, disminuir la concentración y favorecer la aparición de molestias físicas, afecciones respiratorias y otros riesgos para la salud, especialmente en los colectivos más vulnerables como la infancia y la adolescencia.

Es muy importante recordar que el entorno escolar no influye únicamente en la salud física y psicológica del alumnado y del personal docente y no docente, sino también en la atención, el rendimiento académico y las capacidades cognitivas.

Además, el derecho de la infancia a un medio ambiente limpio, saludable y sostenible, reconocido por la Convención sobre los Derechos del Niño, incluye el derecho a la salud, al bienestar y a recibir educación en condiciones dignas y seguras, sin interrupciones derivadas de fenómenos climáticos extremos.

En los últimos años se han impulsado iniciativas positivas, como la renaturalización de patios escolares o la instalación de sistemas de energía renovable en algunos centros. No obstante, estas actuaciones han sido parciales, desiguales e insuficientes para garantizar el derecho de toda la comunidad educativa a unas condiciones ambientales adecuadas. Asimismo, se ha detectado que existen centros educativos de nueva creación climatizados que presentan problemas técnicos y de mantenimiento que inhabilitan su funcionamiento. Conviene regular en la norma un acuerdo de asistencia, mantenimiento y revisión de dichas instalaciones en el caso de centros educativos que corresponden a los ayuntamientos. Por ello, para evitar que la inversión pública quede inutilizada y garantizar la continuidad del servicio, la ley incorpora obligaciones específicas de mantenimiento, revisión periódica y respuesta a incidencias.

Esta iniciativa se inspira en los principios de eficiencia energética, reducción de emisiones y sostenibilidad ambiental, fundamentales frente al reto global del cambio climático. Adoptar tecnologías de climatización eficientes, estrategias de diseño pasivo, sistemas de control inteligentes y fuentes renovables permite reducir el consumo energético de los centros educativos, disminuir su huella de carbono y promover modelos de enseñanza que integren prácticas respetuosas con el medio ambiente.

Finalidad de la iniciativa

Por todo ello, mediante esta Iniciativa Legislativa Popular, la ciudadanía de la Comunidad Valenciana propone la aprobación de una ley que obligue a los poderes públicos a garantizar, de manera progresiva y planificada, unas condiciones mínimas de confort térmico, habitabilidad y eficiencia energética en todos los centros educativos públicos, mediante un Plan Integral Sostenible de Climatización, con participación de la comunidad educativa, criterios de justicia climática y plena transparencia.

La presente iniciativa legislativa popular tiene como finalidad dar respuesta a las demandas reiteradas de la comunidad educativa mediante el establecimiento de un marco legal estable que permita garantizar la climatización adecuada y sostenible de los centros educativos públicos de la Comunidad Valenciana. La iniciativa legislativa popular persigue la máxima colaboración de todas las administraciones —desde los municipios, las diputaciones, el gobierno autonómico, el Estado y la Unión Europea— para garantizar la seguridad climática en una zona de máximo riesgo como es el Mediterráneo.

A tal efecto, la ley prevé el impulso de un Plan Integral Sostenible de Climatización, estructurado sobre criterios de eficiencia energética, uso de energías renovables, adaptación climática, participación democrática y transparencia. La norma se estructura en tres capítulos, siete artículos, una disposición adicional relativa a la financiación, una disposición transitoria sobre el calendario de implantación y las correspondientes disposiciones finales.

CAPITULO I

DISPOSICIONES GENERALES

Artículo 1. Objeto de la ley.

La presente ley tiene como objeto aprobar y ejecutar por parte de la Generalitat Valenciana un Plan Integral Sostenible de Climatización, de aplicación obligatoria, destinado a garantizar de manera efectiva condiciones adecuadas de confort térmico, habitabilidad y eficiencia energética en todos los centros educativos públicos.

Artículo 1 bis. Definiciones.

A los efectos de esta ley se entiende por:

- a) *Plan Integral Sostenible de Climatización (PISC)*: instrumento de planificación plurianual, con inventario de centros, diagnóstico, priorización, calendario, presupuesto, responsables, indicadores y sistema de seguimiento.
- b) *Confort térmico*: condiciones ambientales interiores que garantizan el bienestar y la seguridad de la comunidad educativa, de acuerdo con criterios técnicos y la normativa aplicable.
- c) *Vulnerabilidad climática del centro*: combinación de factores de exposición (temperatura, orientación, isla de calor), sensibilidad del edificio (aislamiento, ventilación, cubierta) y capacidad de adaptación (sombras, verde urbano, sistemas disponibles).
- d) *Medidas pasivas*: actuaciones de diseño y rehabilitación (aislamiento, sombreado, cubiertas, verde, ventilación nocturna) prioritarias frente a soluciones activas.

Artículo 2. Objetivos de la ley.

El desarrollo de la ley deberá ir acompañado de los decretos, órdenes o resoluciones correspondientes para cumplir los siguientes objetivos:

1. Definir los criterios técnicos y de diseño para la implantación y el mantenimiento de sistemas de climatización sostenibles en los centros escolares de la Comunidad Valenciana.
2. Garantizar condiciones adecuadas de confort térmico durante todo el ciclo lectivo, adaptadas a las características propias de los edificios educativos y a las variaciones estacionales de la climatología valenciana.
3. Promover la eficiencia energética y la sostenibilidad ambiental, integrando soluciones innovadoras que puedan reducir los costes operativos y las emisiones de gases de efecto invernadero.
4. Fomentar la salud y la seguridad de la comunidad educativa, reduciendo los riesgos asociados a entornos térmicos no saludables y contribuyendo a espacios de aprendizaje resilientes y saludables.
5. Garantizar el mantenimiento preventivo y correctivo de los sistemas instalados, con responsabilidades definidas y dotación estable.
6. Asegurar la igualdad territorial y la rendición de cuentas mediante la publicación en datos abiertos del grado de ejecución, costes, plazos e incidencias.

Artículo 3. Ámbito de aplicación.

Esta ley es aplicable a todos los centros educativos de titularidad pública situados en el ámbito territorial de la Comunidad Valenciana, así como a los edificios e instalaciones donde se desarrollen actividades educativas de manera habitual, incluyendo centros de educación infantil (0-3 y 3-6), primaria, secundaria, formación profesional, educación especial, centros de formación de personas adultas, escuelas oficiales de idiomas, conservatorios y centros integrados, así como aulas prefabricadas, comedores, gimnasios, bibliotecas y espacios de uso docente habitual.

CAPITULO II

MEDIDAS DE IMPLANTACIÓN

Artículo 4. Actuación de las administraciones públicas.

La Generalitat Valenciana, en el ámbito de sus competencias, adoptará las medidas necesarias para:

1. Regular las condiciones mínimas de habitabilidad y confort térmico que deberán cumplir tanto los centros existentes como los de nueva construcción, incluyendo, entre otras, como mínimo los indicados en el listado y los criterios técnicos de priorización de medidas pasivas sobre medidas activas, así como requisitos de calidad, seguridad, ruido y mantenibilidad:
 - el aislamiento térmico de fachadas y cubiertas;
 - la renovación y adecuación de las instalaciones eléctricas;
 - la mejora de la carpintería y de los cerramientos;
 - la instalación de sistemas sostenibles de calefacción y climatización;
 - la colocación de toldos, sombras o soluciones equivalentes en ventanas y patios;
 - la creación de zonas verdes y espacios renaturalizados;
 - la eliminación de elementos generadores de islas de calor;
 - la instalación de paneles solares térmicos o fotovoltaicos;
 - el uso de materiales y pinturas que reduzcan la absorción de calor.
2. Elaborar y actualizar protocolos de actuación ante situaciones de adversidad climática y medioambiental, con especial atención a la prevención del estrés térmico por calor o frío.
3. Establecer límites máximos de temperatura operativa en las aulas y espacios docentes, garantizando que no se superen los 27 °C durante el período lectivo en condiciones sedentarias, de acuerdo con la normativa y los criterios técnicos aplicables, y activando un protocolo obligatorio de actuación inmediata (sombreado, ventilación, reubicación de espacios, ajuste organizativo) cuando se superen los umbrales.

4. Establecer la obligación de dotar a los centros de sistemas de sombreado eficaces, tales como toldos exteriores, lamas orientables, persianas térmicas, pérgolas bioclimáticas o soluciones de arbolado y vegetación, que reduzcan la radiación solar directa sobre aulas y patios.
5. Mejorar el aislamiento térmico y la reflectancia solar de cubiertas y fachadas, promoviendo actuaciones como cubiertas frías, cubiertas verdes y el uso de materiales con alta capacidad de reflexión y baja absorción térmica.
6. Implantar sistemas de ventilación nocturna y purga térmica que permitan evacuar el calor acumulado durante el día, aprovechando las temperaturas nocturnas más bajas, especialmente en edificios con alta inercia térmica.
7. Instalar sistemas de climatización eficientes para refrigeración, priorizando tecnologías de bajo consumo energético, con regulación automática y zonificación por espacios.
8. Utilizar ventiladores de apoyo y sistemas de movimiento de aire, cuando proceda, como medida complementaria para mejorar la sensación térmica sin un incremento significativo del consumo energético, conforme a las recomendaciones del INSST.
9. Adoptar protocolos de actuación frente a episodios de calor extrema que contemplen ajustes horarios, reducción de actividades físicas intensas, refuerzo de la hidratación, uso prioritario de espacios climatizados y medidas de protección específicas para el alumnado con necesidades especiales.
10. Monitorizar, mediante sensores, con registro continuo, conservación de datos y sistema de alertas por umbrales, las condiciones ambientales interiores mediante sensores de temperatura, humedad y CO₂, lo que permitirá una gestión proactiva y preventiva del confort térmico durante los meses más calurosos.
11. Impulsar actuaciones de mejora de la eficiencia energética, fomento del ahorro energético y reducción de emisiones de gases de efecto invernadero, en coherencia con los objetivos de la Unión Europea.

12. Realizar auditorías energéticas periódicas en los centros educativos públicos, como mínimo cada cuatro años, publicar sus resultados, con el plan de actuación correspondiente.
13. Establecer un plan de mantenimiento preventivo y un sistema de respuesta a incidencias con plazos máximos, incluyendo contratos y/o medios propios, garantizando el funcionamiento continuo de los equipos.
14. Desarrollar una estrategia de rehabilitación integral de los centros educativos públicos y de sus entornos, con criterios de priorización públicos (vulnerabilidad climática, estado del edificio, presencia de alumnado vulnerable, isla de calor y equidad territorial) y con objetivos anuales verificables.
15. Garantizar que los ahorros energéticos obtenidos en cada centro público reviertan en el propio centro como financiación adicional, con destino decidido por su consejo escolar, sin que ello suponga minoración del presupuesto ordinario del centro y con un mecanismo de retorno regulado reglamentariamente.
16. Publicar y mantener actualizada, como mínimo anualmente, una guía de condiciones mínimas de habitabilidad y de aplicación de los protocolos climáticos que incluya: umbrales, protocolos, checklist por centros, criterios técnicos de medidas pasivas y activas y procedimientos de incidencias.

Estas medidas se complementarán con acciones de formación y sensibilización de la comunidad educativa, fomentando hábitos adecuados de ventilación, uso racional de la climatización y adaptación al calor, en línea con las recomendaciones del INSST en materia de prevención de riesgos laborales y promoción de entornos saludables.

Artículo 5. Planificación y coordinación.

1. La planificación se concretará en el *Plan Integral Sostenible de Climatización* (PISC) e incluirá, como mínimo:
 - a) inventario de centros y diagnóstico térmico;
 - b) mapa de vulnerabilidad climática;
 - c) priorización de actuaciones con criterios objetivos;
 - d) calendario anualizado y objetivos;

- e) presupuesto plurianual y fuentes de financiación;
- f) modelo de mantenimiento;
- g) indicadores y sistema de evaluación;
- h) plan de comunicación y transparencia.

2. Se creará una Comisión de Coordinación y Seguimiento del PISC, con participación de las consellerías implicadas, diputaciones, FVMP y representantes de la comunidad educativa, con funciones de coordinación, desbloqueo de incidencias y propuesta de mejoras y acuerdos.

Asimismo, solicitará la colaboración de otras administraciones del Estado y europeas para garantizar la seguridad climática en una zona de máximo riesgo como es el Mediterráneo.

CAPÍTULO III

PARTICIPACIÓN, TRANSPARENCIA E INFORMACIÓN.

Artículo 6. Participación de la comunidad educativa.

La Conselleria de Educación presentará anualmente:

1. Ante las Cortes Valencianas, un informe anual detallado sobre el grado de implantación de la ley que contendrá, como mínimo: actuaciones ejecutadas y previstas, presupuesto asignado y ejecutado, desviaciones, incidencias de mantenimiento, datos agregados de sensores, ahorros energéticos y grado de cobertura por provincia, comarca y municipio.
2. Al Consejo Escolar de la Comunidad Valenciana, una copia del informe anual, a fin de que emita su valoración y propuestas de mejora.
3. En cada centro educativo, un informe específico de las actuaciones ejecutadas y previstas, para que su consejo escolar pueda formular observaciones y propuestas.
4. Se creará una mesa anual de participación con representación de AMPAs/AFAs, alumnado, direcciones, sindicatos y personal de administración y servicios, para valorar la ejecución y elevar propuestas.

Artículo 7. Transparencia y acceso a la información de contratación

Toda la documentación generada en aplicación de esta ley será publicada en el portal de transparencia de la Generalitat Valenciana, en formato de datos abiertos e incluirá: calendario del PISC, criterios de priorización, relación de centros y actuaciones, importes, contratos y adjudicaciones, plazos, incidencias e información de mantenimiento.

DISPOSICIÓN ADICIONAL

Dotación presupuestaria

La Generalitat Valenciana consignará en sus presupuestos anuales las partidas necesarias, mediante programación plurianual vinculada al calendario del PISC (Plan Integral Sostenible de Climatización), garantizando la estabilidad presupuestaria y el apoyo técnico y económico a los municipios.

La Generalitat Valenciana impulsará la captación de fondos europeos y estatales que resulten aplicables.

La Generalitat Valenciana regulará con las Diputaciones que se establezca asistencia técnica, mantenimiento preventivo y correctivo, revisión periódica y respuesta a incidencias, especialmente en instalaciones escolares de titularidad municipal, con criterios homogéneos y cobertura territorial.

DISPOSICIÓN TRANSITORIA

Calendario de implantación

La implantación del Plan Integral Sostenible de Climatización se desarrollará progresivamente desde la entrada en vigor de la presente ley y durante un período máximo de ocho años. En el transcurso de ocho años los objetivos mínimos serán los siguientes:

- a) año 1: inventario completo, mapa de vulnerabilidad y actuaciones urgentes en centros prioritarios;
- b) año 3: actuaciones completadas en, al menos, el 40% de los centros priorizados;

- c) año 5: actuaciones completadas en, al menos, el 70%;
- d) año 8: despliegue completo.

DISPOSICIONES FINALES

Disposición final primera. Entrada en vigor.

La presente ley entrará en vigor al día siguiente de su publicación en el Diario Oficial de la Generalitat Valenciana.

Disposición final segunda. Desarrollo reglamentario.

El Consell aprobará en el plazo máximo de seis meses las disposiciones reglamentarias necesarias para el despliegue de esta ley, incluyendo el contenido mínimo del PISC, los criterios de priorización y el sistema de datos y transparencia.

INICIATIVA LEGISLATIVA POPULAR

**PER A LA CLIMATITZACIÓ SOSTENIBLE I EL CONFORT TÈRMIC DELS
CENTRES EDUCATIUS PÚBLICS DE LA COMUNITAT VALENCIANA**

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Context social i justificació de la iniciativa

Aquesta Iniciativa Legislativa Popular naix de la preocupació compartida per famílies, alumnat, personal docent i no docent davant les condicions ambientals inadequades que es pateixen en nombrosos centres educatius públics de la Comunitat Valenciana, especialment durant episodis de calor extrema cada vegada més freqüents a conseqüència del canvi climàtic.

La comunitat educativa constata que aquestes condicions afecten directament la salut, el benestar, el dret a l'educació i la qualitat de l'ensenyament, generant desigualtats entre centres i territoris. Davant aquesta realitat, la ciutadania exerceix el seu dret a la participació política directa per instar les institucions a adoptar mesures estructurals, planificades i equitatives.

Fonaments socials, educatius i jurídics

L'agreujament progressiu dels efectes del canvi climàtic constitueix un dels principals reptes socials, sanitaris i educatius del segle XXI. A la Comunitat Valenciana, l'increment sostingut de les temperatures i la freqüència més alta d'onades de calor durant els mesos lectius impacten de manera directa en el funcionament dels centres educatius i en el benestar de la comunitat educativa.

Una part significativa dels centres escolars va ser construïda sense criteris bioclimàtics ni adequats sistemes d'aïllament tèrmic o ventilació eficient. Aquesta situació converteix molts edificis educatius en espais especialment vulnerables davant episodis de calor o freds extrems, amb conseqüències negatives sobre la salut, la seguretat, la capacitat de concentració i el rendiment acadèmic de l'alumnat, així com sobre les condicions laborals del personal docent i no docent.

La normativa vigent en matèria de prevenció de riscos laborals estableix l'obligació de garantir unes condicions adequades de confort tèrmic en els espais de treball i d'ús públic. En particular, el Reial decret 486/1997, de 14 d'abril, disposa que la temperatura dels locals on es fan treballs sedentaris ha d'estar compresa entre 17 i 27 °C. Aquest mandat és plenament aplicable als centres educatius, que constitueixen alhora llocs de treball i espais d'estada prolongada per a l'alumnat. Aquest marc obliga les administracions educatives a garantir espais docents segurs i saludables, evitant interrupcions i desigualtats territorials, especialment en context de creixent freqüència d'onades de calor i fenòmens extrems.

Les Notes Tècniques de Prevenció de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (INSST) estableixen els criteris tècnics per avaluar i gestionar factors ambientals en espais tancats. Aquests fan especial menció a què un entorn tèrmic inadequat pot incrementar la fatiga, disminueix la concentració i afavorir l'aparició de molèsties físiques, afeccions respiratòries i altres riscos per a la salut, especialment en els col·lectius més vulnerables com són la infància i l'adolescència.

És molt important recordar que l'entorn escolar no influeix només en la salut física i psicològica de l'alumnat i personal docent i no docent, sinó també en l'atenció, rendiment acadèmic i capacitats cognitives.

A més, el dret de la infància a un medi ambient net, saludable i sostenible, reconegut per la Convenció sobre els Drets de l'Infant, inclou el dret a la salut, al benestar i a rebre educació en condicions dignes i segures, sense interrupcions derivades de fenòmens climàtics extrems.

En els darrers anys s'han impulsat iniciatives positives, com la renaturalització de patis escolars o la instal·lació de sistemes d'energia renovable en alguns centres. No obstant això, aquestes actuacions han estat parcials, desiguals i insuficients per garantir el dret de tota la comunitat educativa a unes condicions ambientals adequades. Així mateix s'ha detectat que hi ha centres educatius de nova creació climatitzats que presenten problemes tècnics i de manteniment que inhabiliten el seu funcionament. Convé regular a la norma un acord d'assistència, manteniment i revisió de les esmentades instal·lacions en el cas de centres

educatius que corresponen als ajuntaments. Per això, per evitar que la inversió pública quede inutilitzada, i garantir la continuïtat del servei, la llei incorpora obligacions específiques de manteniment, revisió peridòdica i resposta a incidències.

Aquesta iniciativa s'inspira en els principis d'eficiència energètica, reducció d'emissions i sostenibilitat ambiental, fonamentals enfront del repte global del canvi climàtic. Adoptar tecnologies de climatització eficients, estratègies de disseny passiu, sistemes de control intel·ligents i fonts renovables permet reduir el consum energètic dels centres educatius, disminuir la seua petjada de carboni i promoure models d'ensenyament que integren pràctiques respectuoses amb el medi ambient.

Finalitat de la iniciativa

Per tot això, mitjançant aquesta Iniciativa Legislativa Popular, la ciutadania de la Comunitat Valenciana proposa l'aprovació d'una llei que obligue els poders públics a garantir, de manera progressiva i planificada, unes condicions mínimes de confort tèrmic, habitabilitat i eficiència energètica en tots els centres educatius públics, mitjançant un Pla Integral Sostenible de Climatització, amb participació de la comunitat educativa, criteris de justícia climàtica i plena transparència.

La present iniciativa legislativa popular té com a finalitat donar resposta a les demandes reiterades de la comunitat educativa mitjançant l'establiment d'un marc legal estable que permeta garantir la climatització adequada i sostenible dels centres educatius públics de la Comunitat Valenciana. La iniciativa legislativa popular pretén la col·laboració màxima de totes les administracions, des dels municipis, les diputacions, el govern autonòmic, l'Estat i l'UE per garantir la seguretat climàtica en una zona de màxim risc com és el mediterrani.

A aquest efecte, la llei preveu l'impuls d'un Pla Integral Sostenible de Climatització, estructurat sobre criteris d'eficiència energètica, ús d'energies renovables, adaptació climàtica, participació democràtica i transparència. La norma s'estructura en tres capítols, set articles, una disposició addicional relativa al finançament, una disposició transitòria sobre el calendari d'implantació i les corresponents disposicions finals.

CAPÍTOL I

DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objecte de la llei.

La present llei té com a objecte aprovar i executar per part de la Generalitat Valenciana un Pla Integral Sostenible de Climatització, d'aplicació obligatòria, destinat a garantir de manera efectiva condicions adequades de confort tèrmic, habitabilitat i eficiència energètica en tots els centres educatius públics.

Article 1 bis. Definicions.

A l'efecte d'esta llei s'entén per:

- a) *Pla Integral Sostenible de Climatització (PISC)*: instrument de planificació plurianual, amb inventari de centres, diagnòstic, priorització, calendari, pressupost, responsables, indicadors i sistema de seguiment.
- b) *Confort tèrmic*: condicions ambientals interiors que garantixen el benestar i la seguretat de la comunitat educativa, d'acord amb criteris tècnics i normativa aplicable.
- c) *Vulnerabilitat climàtica del centre*: combinació de factors d'exposició (temperatura, orientació, illa de calor), sensibilitat de l'edifici (aïllament, ventilació, coberta) i capacitat d'adaptació (ombres, verd urbà, sistemes disponibles).
- d) *Mesures passives*: actuacions de disseny i rehabilitació (aïllament, ombreig, cobertes, verd, ventilació nocturna) prioritàries sobre solucions actives.

Article 2. Objectius de la llei.

El desenvolupament de la llei ha d'anar acompanyat dels decrets, ordres o resolucions següint per complir els objectius següents:

1. Definir els criteris tècnics i de disseny per la implementació i manteniment de sistemes de climatització sostenibles en els centres escolars de la Comunitat Valenciana.
2. Garantir condicions de confort tèrmic adequades durant tot el cicle lectiu, adaptades a les característiques pròpies dels edificis educatius i les variacions estacionals de la climatologia valenciana.
3. Promoure l'eficiència energètica i la sostenibilitat ambiental, integrant solucions innovadores que puguen reduir costos operatius i emissions de gasos efecte hivernacle.
4. Fomentar la salut i seguretat de la comunitat educativa, reduint els riscos associats als ambients tèrmics no saludables i contribuint a espais d'aprenentatge resilents i saludables.
5. Garantir el manteniment preventiu i correctiu dels sistemes instal·lats, amb responsabilitats definides i dotació estable.
6. Assegurar la igualtat territorial i la rendició de comptes mitjançant publicació en dades obertes del grau d'execució, costos, terminis i incidències.

Article 3. Àmbit d'aplicació.

Aquesta llei és aplicable a tots els centres educatius de titularitat pública situats en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana, incloent-hi centres d'educació infantil (0-3 i 3-6), primària, secundària, formació professional, educació especial, centres de formació de persones adultes, escoles oficials d'idiomes, conservatoris i centres integrats, així com aules prefabricades, menjadors, gimnasos, biblioteques i espais d'ús docent habitual.

CAPÍTOL II

MESURES D'IMPLANTACIÓ

Article 4. Actuació de les administracions públiques.

La Generalitat Valenciana, en l'àmbit de les seues competències, adoptarà les mesures necessàries per:

1. Regular les condicions mínimes d'habitabilitat i confort tèrmic que hauran de complir tant els centres existents com els de nova construcció, incloent-hi, com a mínim els indicats al llistat i els criteris tècnics de prioritació de mesures passives sobre mesures actives, així com requisits de qualitat, seguretat, soroll i mantenibilitat:
 - l'aïllament tèrmic de façanes i cobertes;
 - la renovació i adequació de les instal·lacions elèctriques;
 - la millora de la fusteria i dels tancaments;
 - la instal·lació de sistemes sostenibles de calefacció i climatització;
 - la col·locació de tendals, ombres o solucions equivalents en finestres i patis;
 - la creació de zones verdes i espais renaturalitzats;
 - l'eliminació d'elements generadors d'illes de calor;
 - la instal·lació de panells solars tèrmics o fotovoltaics;
 - l'ús de materials i pintures que reduïsquen l'absorció de calor.
2. Elaborar i actualitzar protocols d'actuació davant situacions d'adversitat climàtica i mediambiental, amb especial atenció a la prevenció de l'estrés tèrmic per calor o fred.
3. Establir límits màxims de temperatura operativa a les aules i espais docents, garantint que no se superen els 27 °C en període lectiu en condicions sedentàries, d'acord amb la normativa i criteris tècnics aplicables, i activant un protocol obligatori d'actuació immediata (ombreig,

ventilació, reubicació d'espais, ajust organitzatiu) quan se superen els límits.

4. Establir l'obligació de dotar als centres de sistemes d'ombreig eficaços, com ara tendals exteriors, làmines orientables, persianes tèrmiques, pèrgoles bioclimàtiques o solucions d'arbratge i vegetació, que reduïsquen la radiació solar directa sobre aules i patis.
5. Millorar l'aïllament tèrmic i la reflectància solar de cobertes i façanes, promovent actuacions com a cobertes fredes, cobertes verdes i l'ús de materials amb alta capacitat de reflexió i baixa absorció tèrmica.
6. Implantar sistemes de ventilació nocturna i purga tèrmica, que permeten evacuar la calor acumulada durant el dia, aprofitant les menors temperatures nocturnes, especialment en edificis amb alta inèrcia tèrmica.
7. Instal·lar sistemes de climatització eficients per a refrigeració, prioritant tecnologies de baix consum energètic, amb regulació automàtica, zonificació per espais.
8. Utilitzar ventiladors de suport i sistemes de moviment d'aire, quan escaiga, com a mesura complementària per a millorar la sensació tèrmica sense un increment significatiu del consum energètic, conforme a les recomanacions del INSST.
9. Adoptar protocols d'actuació enfront d'episodis de calor extrema, que contemplen ajustos horaris, reducció d'activitats físiques intenses, reforç de la hidratació, ús prioritari d'espais climatitzats i mesures de protecció específiques per a alumnat amb necessitats especials.
10. Monitorar, mitjançant sensors, amb registre continu, amb conservació de dades i sistema d'alertes per llindars, les condicions ambientals interiors, mitjançant sensors de temperatura, humitat i CO₂, per a una gestió proactiva i preventiva del confort tèrmic durant els mesos més calorosos.
11. Impulsar actuacions de millora de l'eficiència energètica, foment de l'estalvi energètic i reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle, en coherència amb els objectius de la Unió Europea.

12. Realitzar auditòries energètiques periòdiques en els centres educatius públics, com a mínim cada quatre anys, publicar-ne els resultats, amb el pla d'actuació corresponent.
13. Establir un pla de manteniment preventiu i un sistema de resposta a incidències amb terminis màxims, incloent-hi contractes i/o mitjans propis, garantint el funcionament continu dels equips.
14. Desenvolupar una estratègia de rehabilitació integral dels centres educatius públics i dels seus entorns, amb criteris de priorització públics (vulnerabilitat climàtica, estat de l'edifici, presència d'alumnat vulnerable, illa de calor i equitat territorial) i amb objectius anuals verificables.
15. Garantir que els estalvis energètics obtinguts en cada centre públic revertisquen en aquest com a finançament addicional, amb destinació decidida pel seu consell escolar, sense que això supose minoració del pressupost ordinari del centre i amb un mecanisme de retorn regulat reglamentàriament.
16. Publicar i mantindre actualitzada, com a mínim anualment, una guia de condicions mínimes d'habitabilitat i d'aplicació dels protocols climàtics que incloga: llindars, protocols, checklists per centres, criteris tècnics de mesures passives i actives i procediments d'incidències.

Aquestes mesures es complementaran amb accions de formació i conscienciació de la comunitat educativa, fomentant hàbits adequats de ventilació, ús racional de climatització i adaptació a la calor, seguint la mateixa línia de les recomanacions del INSST en matèria de prevenció de riscos laborals i promoció d'entorns saludables.

Article 5. Planificació i coordinació.

1. La planificació es concretarà en el *Pla Integral Sostenible de Climatització (PISC)* inclourà, com a mínim:
 - a) inventari de centres i diagnòstic tèrmic;
 - b) mapa de vulnerabilitat climàtica;
 - c) priorització d'actuacions amb criteris objectius;
 - d) calendari anualitzat i objectius;

- e) pressupost plurianual i fonts de finançament;
- f) model de manteniment;
- g) indicadors i sistema d'avaluació;
- h) pla de comunicació i transparència.

2. Es crearà una Comissió de Coordinació i Seguiment del PISC, amb participació de les conselleries implicades, diputacions, FVMP i representants de la comunitat educativa, amb funcions de coordinació, desbloqueig d'incidències i proposta de millores i acords.

Així mateix demanarà la col·laboració d'altres administracions de l'Estat i europees per garantir la seguretat climàtica en una zona de màxim risc com és el mediterrani.

CAPÍTOL III

PARTICIPACIÓ, TRANSPARÈNCIA I INFORMACIÓ.

Article 6. Participació de la comunitat educativa.

La Conselleria d'Educació presentarà anualment:

1. A les Corts Valencianes, un informe anual detallat sobre el grau d'implantació de la llei que contindrà, com a mínim: actuacions executades i previstes, pressupost assignat i executat, desviacions, incidències de manteniment, dades agregades de sensors, estalvis energètics i grau de cobertura per província, comarca i municipi.
2. Al Consell Escolar de la Comunitat Valenciana, una còpia de l'informe anual, a fi que emeta valoració i propostes de millora.
3. En cada centre educatiu, un informe específic de les actuacions executades i previstes, perquè el seu consell escolar puga formular observacions i propostes.
4. Es crearà una mesa anual de participació amb representació d'AMPAs/AFAs, alumnat, direccions, sindicats i personal d'administració i serveis, per valorar l'execució i elevar propostes.

Article 7. Transparència i accés a la informació de contractació

Tota la documentació generada en aplicació d'aquesta llei serà publicada al portal de transparència de la Generalitat Valenciana, en format de dades obertes i inclourà: calendari del PISC, criteris de prioritació, relació de centres i actuacions, imports, contractes i adjudicacions, terminis, incidències i informació de manteniment.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

Dotació pressupostària

La Generalitat Valenciana consignarà en els seus pressupostos anuals les partides necessàries, mitjançant programació plurianual vinculada al calendari del PISC (Pla Integral Sostenible de Climatització), garantint l'estabilitat pressupostària i el suport tècnic i econòmic als municipis.

La Generalitat Valenciana impulsarà la captació de fons europeus i estatals que resulten aplicables.

La Generalitat Valenciana regularà amb les Diputacions que estableixca assistència tècnica, manteniment preventiu i correctiu, revisió periòdica i resposta a incidències, especialment en instal·lacions escolars de titularitat municipal, amb criteris homogènis i cobertura territorial.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Calendari d'implantació

La implantació del Pla Integral Sostenible de Climatització es desenvoluparà progressivament des de l'entrada en vigor de la present llei i durant un període màxim de vuit anys. En el transcurs de vuit anys els objectius mínims seran els següents:

- a) any 1: inventari complet, mapa de vulnerabilitat i actuacions urgents en centres prioritaris;
- b) any 3: actuacions completades en, almenys, el 40% dels centres prioritats;

- c) any 5: actuacions completades en, almenys, el 70%;
- d) any 8: desplegament complet.

DISPOSICIONS FINALS

Disposició final primera. Entrada en vigor.

La present llei entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana.

Disposició final segona. Desenvolupament reglamentari.

El Consell aprovarà en el termini màxim de sis mesos les disposicions reglamentàries necessàries per al desplegament d'esta llei, incloent-hi el contingut mínim del PISC, els criteris de priorització i el sistema de dades i transparència.